Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Lausunto
6.9.2023

VN/34446/2022

Asia: Asiantuntijalausunto ympäristövaliokunnan kokoukseen 12.9.2023 klo 10.00 (Teams)
U 25/2023 vp

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle (U 25/2023 vp) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi nimenomaisten ympäristöväitteiden perustelemisesta ja esittämisestä (viherväitteitä koskeva direktiivi)

Kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen vihreässä siirtymässä on yksi EU:n kuluttaja-asioiden toimintaohjelman painopisteistä. Komission lähiaikoina antamissa ehdotuksissa ovat tulleet esille kestävä tuotepolitiikka ja tuotesuunnittelu, korjausmahdollisuuksien parantaminen ja kestävien valintojen tekeminen, jotka kaikki kannustavat kuluttajia toteuttamaan omalta osaltaan vihreää siirtymää. Kuluttajat tarvitsevat päätöksenteon avuksi luotettavaa ja merkityksellistä tietoa tuotteista sekä niiden ympäristö- ja ilmastovaikutuksista. Ehdotuksen yhteensopivuus unionin muun lainsäädännön kanssa tulee huomioida.

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa yleisesti viherväitteitä koskevan direktiiviehdotuksen tavoitteita. Kuten valtioneuvoston kannassa on todettu, direktiivi toisi selkeyttä ja yhtenäisyyttä vihreiden väitteiden arviointiperusteisiin, todentamiseen ja esittämiseen sekä ehkäisisi ennalta harhaanjohtavaa markkinointia. Valtioneuvoston kannassa on kuitenkin esitetty useita selkeytystä ja selvennystä vaativia kohtia, joihin työ- ja elinkeinoministeriö yhtyy.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että jatkovalmistelussa arvioidaan ehdotetun sääntelyn vaikuttavuutta sekä ehdotettujen keinojen tarkoituksenmukaisuutta suhteessa tavoiteltaviin vaikutuksiin. Uusista viranomaistehtävistä aiheutuviin kustannuksiin tulisi suhtautua kriittisesti ottaen huomioon direktiivin tuoma lisäarvo.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää erittäin tärkeänä sitä, että kansallisilla viranomaisilla säilyy mahdollisuus päättää valvonnan ja resurssien kohdentamisesta. Tämän vuoksi viranomaisten toimivaltuuksia sekä oikeussuojakeinoja koskevien direktiiviehdotuksen säännöksiä tulisi arvioida tarkoin jatkovalmistelussa. Lisäksi olisi arvioitava seuraamusten tarpeellisuutta ja oikeasuhtaisuutta.

Sari Alho
neuvotteleva virkamies